

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Plannytt

Nyhetsbrev om planlegging
etter plan- og bygningsloven

Bjørnar Selnes Skjæran tiltrådte som ny kommunal- og distriktsminister 16. september 2025. Politisk rådgiver Marius Meisfjord Jøsevoll tiltrådte som politisk rådgiver for kommunal- og distriktsministeren den 30. september.

Foto: KDD

Planlegging etter plan- og bygningsloven

Statsbudsjettet 2026 - Ein berekraftig arealpolitikk

Regjeringa vil auke bustadbygginga og arbeide for enklare planprosessar. Målet er kompakte, klimavenlege byar og tettstader. Regjeringas nye arkitekturstrategi skal bidra til å fremje kvalitet og berekraft i bygde omgjevnader, og skal følgjast opp av ei stortingsmelding om arealplanlegging og arkitektur. Les meir i innleddingsdelen i [Prop. 1 S \(2025–2026\) for budsjettåret 2026](#) under Kommunal- og distriktsdepartementet.

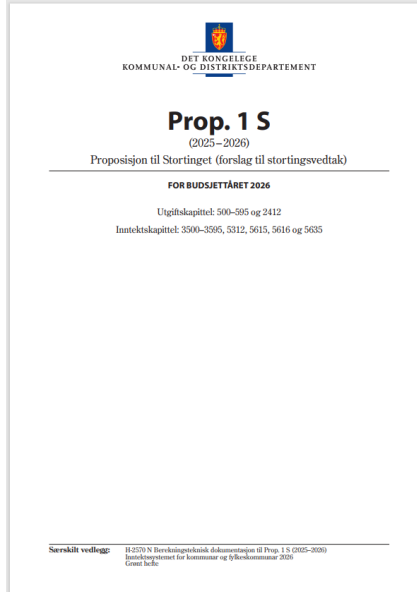
Direktelenker til deler av

budsjettet

[Programkategori 13.90 Planlegging, byutvikling og geodata](#)

- [Post 63 FutureBuilt](#)
- [Post 65 Områdesatsing i byar](#)
- [Post 71 DOGA](#)
- [Post 72 Bustad- og områdeutvikling i byar](#)

[Post 81 Kompetansetiltak innan planlegging og geodata](#)
[Kap. 595 Statens kartverk](#)

9,9 millioner til auka kompetanse i planlegging

Kommunal- og distriktsdepartementet fordeler 9,9 millioner kroner til prosjekt som skal styrkje kompetansen innan plan, kart og geodata. I pressemelding frå 29. oktober kan du sjå alle prosjekta som har fått tilskot.

[9,9 millioner til auka kompetanse i planlegging](#)

Ny oversiktsside over tolkningsuttalelser

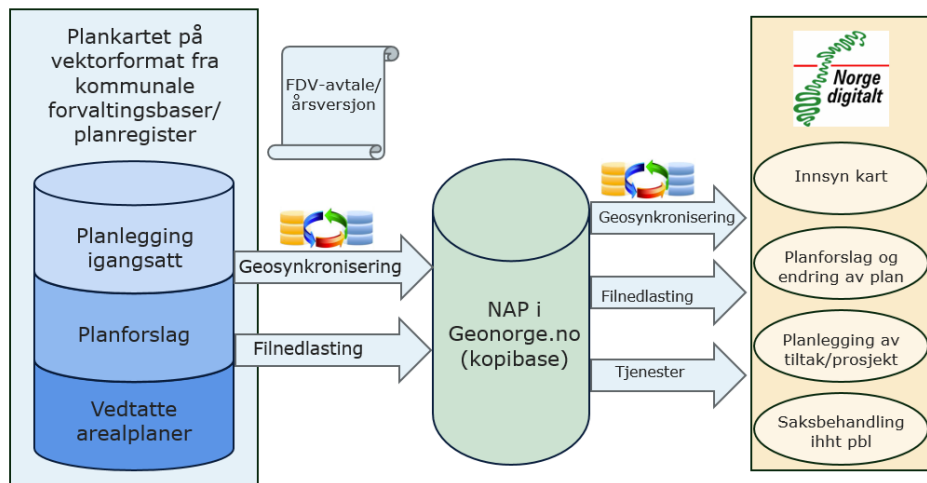
De rundt 400 tolkningsuttalelsene om plan- og bygningsloven på regjeringen.no er nå sortert etter kapittel og paragraf. Der en tolkningsuttalelse nevner flere paragrafer ligger lenken til denne på flere steder. Det er også en diversekategori for tolkningsuttalelser som ikke passer inn under kapittel eller paragraf. Vi håper at den nye siden vil gjøre det enklere å finne frem i tolkningsuttalelser om plan- og bygningsloven.

[Tolkningsuttalelser om plan- og bygningsloven](#)

Oppdaterte veiledere: universell utforming, og barn og unge

Veileder om universell utforming i planlegging og Veileder om barn og unge i plan og byggesak er oppdatert, og finnes i både bokmål- og nynorskversjoner. Begge veilederne er oppdatert med hensyn til nasjonale forventninger fra 2023 og de statlige retningslinjene for areal og mobilitet. Barn og unge veilederen er endret med noen eksempler, og det siste kapitlet har med kilder, nettsider og veiledere. I veilederen om universell utforming har vi justert det siste kapitlet med informasjon om konvensjoner og direktiver.

- [Universell utforming i planlegging](#)
- [Rettleiar i universell utforming i planlegging](#)
- [Veileder om barn og unge i plan og byggesak](#)
- [Rettleiar om barn og unge i plan og byggesak](#)

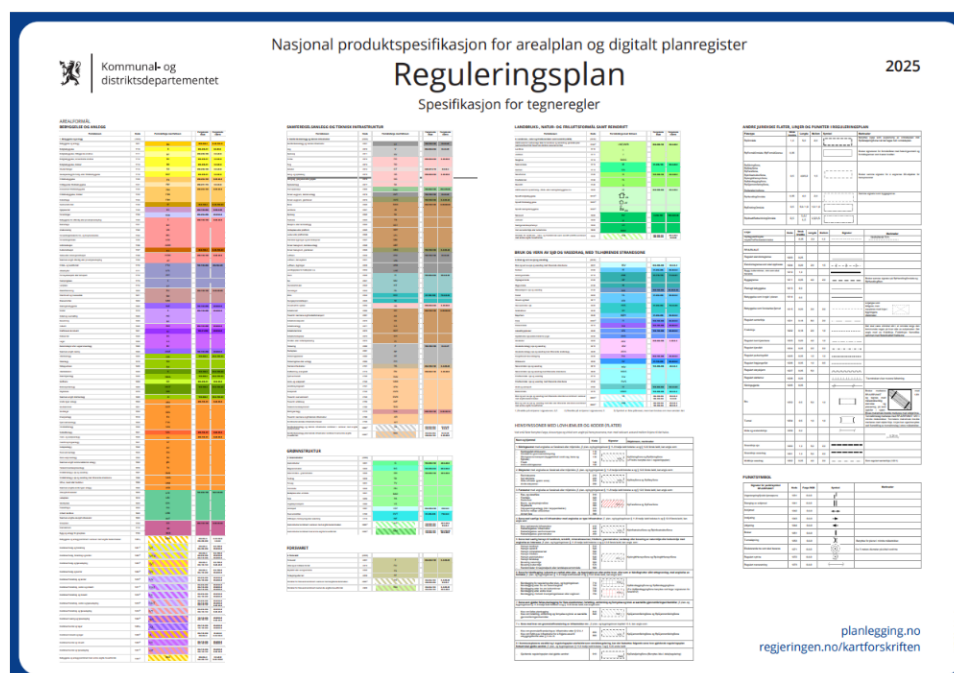

Forenklet illustrasjon som viser synkroniseringsløsningen slik den er frem til 2026. III. Kartverket

Endringer i distribusjon av Nasjonal arealplanbase

Fra årsskiftet overtar Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) ansvaret for distribusjon av vektordata fra kommunale planregistre. Nasjonal arealplanbase (NAP) er en kopi av kommunenes planregister og gir en felles, digital fremstilling av arealplaner som kan utveksles og gjenbrukes elektronisk mellom kommuner og forvaltning.

[Endringer i distribusjon av Nasjonal arealplanbase \(NAP\)_\(kartverket.no\)](#)

Plakat med tegneregler for reguleringsplan

Plakaten som viser [tegneregler for reguleringsplan](#) er oppdatert i tråd med ny kart- og planforskrift som trådte i kraft 1. juli. Det er kommet til noen nye arealformål og noen hensynssoner er endret. En tilsvarende plakat for kommuneplanens arealdel skal også lages.

[Digital fremstilling av arealplan og planregister](#)

Rettelse:

Tekst i Plannytt 4 2025 om nye hensynssoner ble dessverre feil, og her følger korrigert tekst: Synliggjøring av hensynssoner med krav om

Fra 1. juli 2025 er det innført nye regler i plan- og bygningsloven for helhetlig planlegging og mer effektiv plangjennomføring, jf. Prop. 115 L (2024–2025). Det omfatter blant annet utvidet bruk av hensynssoner som et virkemiddel til bruk ved felles planlegging, fortetting, omforming og fornyelse, samt finansiering av infrastruktur. Reglene om dette framgår av plan- og bygningsloven § 11-8 a og nytt kapittel 12 A.

Nye koder:

Fastsetting av nye hensynssoner med krav om grunneierfinansiering eller flytting av infrastruktur i arealplaner etter kapittel 12 A, gjøres ved bruk av to nye hensynssoner under kategorien «Gjennomføringssone». Informasjon om endringene finnes i [NPAD del 2. Spesifikasjon av tegneregler, kap. 2.5.2. og kap. 2.6-2](#)

Høring om forbod mot nedbygging av myr

På vegne av Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet sendt ut forslag til endringer i plan- og bygningslova på høring. Departementa foreslår at eit forbod mot nedbygging av myr vert plassert i plan- og bygningslova § 1-8a, etter modell av byggeforbodet i strandsona. Samstundes har departementa sendt ut eit felles [brev til alle statsforvaltarar og kommunar](#) der dei to ministrane understrekar kor viktig det er å ta vare på myr i arealplanlegginga. Les meir om høyringa i [nyheitssak frå KLD og KDD](#). **Frist: 1. november.**

Veiledende prinsipper for en helhetlig tilnærming til kultur-, natur- og landskapsforvaltning

Dokumentet L.I.N.K.E.D. fra Europarådet er oversatt til norsk. [Veiledende prinsipper for en helhetlig tilnærming til kultur-, natur- og landskapsforvaltning \(L.I.N.K.E.D.\)](#) fremmer en integrert

Den norske utgaven ble lansert på den internasjonale landskapsdagen 20. oktober, under et seminar ved NMBU.

forståelse av sammenhengen mellom kultur, natur og landskap. Det presenterer seks prinsipper og tre råd som skal hjelpe medlemslandene med å styrke bærekraftig utvikling, miljøbevissthet og rettferdig forvaltning.

“L.I.N.K.E.D.”

Veiledende prinsipper for en helhetlig tilnærming til kultur-, natur- og landskapsforvaltning

By- og stedsutvikling

Nasjonal arkitekturstrategi på engelsk

[Rom for kvalitet – Nasjonal arkitekturstrategi](#) er oversatt til engelsk. Regjeringens ambisjon er at strategien skal bidra til arkitektur med varierte nabolag, varsom ressursbruk, vakre omgivelser og varige kvaliteter.

[Space for quality - National Architecture Strategy](#)

Kart og eiendomsinformasjon

Statsbudsjettet 2026 - Rustar opp Kartverket med totalt 447 millionar

Regjeringa set i gang eit femårig prosjekt for å vidareutvikle Kartverkets fellesløysingar – ein kritisk del av den digitale samfunnsinfrastrukturen i Noreg. Målet er å sikre trygg drift og gjere det enklare å forvalte og nytte geografiske data på tvers av sektorar.

[Pressemelding: Statsbudsjettet 2026 - Rustar opp Kartverket med totalt 447 millionar dei neste fem år](#)

Oppdatert veiledning til matrikkelforskriften

Endringer i [matrikkelforskriften](#) ble satt i kraft 1. august 2025. Det omfatter blant

annet endringer i reglene om registrerte eiere og festere, og om adgangen til å egenregistrere enkelte bygningsopplysninger. Departementet har i den forbindelse oppdatert sin veiledning til forskriften med en ny utgave av notatet [Matrikkelforskriften – Departementets merknader til de enkelte bestemmelsene](#), 3. utg.

Arealstatistikk

Byggeaktivitet i strandsonen

SSB har oppdatert statistikken om arealbruk og byggeaktivitet i 100-metersbeltet i strandsonen. 31,8% av strandsonen er nå påvirket av bygninger, vei, jernbane eller dyrket mark. I løpet av 2024 ble det registrert 999 søknader om nye bygninger i 100-metersbeltet langs saltvann. Se ssb.no for flere tall og tabeller.

Kommunale naturregnskap

Miljødirektoratet har fått i oppgave av Klima- og miljødepartementet å veilede og legge til rette for bruk av kommunale naturregnskap. For mer informasjon om hva et kommunalt naturregnskap er, hvilke typer data det kan være aktuelt å ha med og hva regnskapet skal kunne brukes til se miljodirektoratet.no.

Nytt fra andre

- [Foreslår forbud mot nye torvuttak](#)
- [Ny nasjonal strategi for å redusere radoneksponering](#)

Arrangementer

Nasjonal plankonferanse 2025

Nasjonal plankonferanse for planfolk på statlig og regionalt nivå er i år 25. og 26. november. Foredragene den første dagen blir tilgjengelige for alle og skal strømmes på www.planlegging.no.

Webinar om grønn transformasjon av grå arealer

11. november

[Planlegging for natur og klima i tettbebygde områder \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/planlegging-for-natur-og-klima-i-tettbebygde-omraader)

Tolkningsuttalelser om plan- og bygningsloven

[Prinsipputtalelser og fortolkninger](#) fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet om plan- og bygningsrett finner du på [nettsiden om plan- og bygningsrett](#) på regjeringen.no.

- [§ 12-1 - Søknadsplikt for reguleringspliktige landbruksveier](#)
- [§ 12-12 – Kunngjøring i avis - regjeringen.no](#)
- [§ 16-5 - Om det må foreligge en søknad om utbygging, opprettelse eller endring av eiendom for å få samtykke til ekspropriasjon - regjeringen.no](#)
- [§ 19-2 - Spørsmål om krav til dispensasjon fra 100-metersbeltet eller LNFR for etablering av VA-anlegg](#)

Innsigelsessaker

Avgjørelser i [innsigelsessaker](#) legges fortløpende ut på departementets hjemmesider. Her finnes også innsigelsesstatistikk og annen relevant informasjon om innsigelser.

Innsigelsessaker siden forrige Plannytt:

- [Ullensaker kommune - innsigelse til kommuneplanens arealdel 2021-2030](#)
- [Oslo kommune - Innsigelse til reguleringsplan for småhusområder i Oslos ytre by](#)
- [Pressemelding: Godkjenner ikke småhusplanen i Oslo kommune på grunn av mangelfull undersøkelse av fare for kvikkleire](#)
- [Frogn kommune - innsigelse til kommuneplanens arealdel 2023-2035](#)

Planlegging på regjeringen.no

- [Planlegging etter plan- og bygningsloven](#)
- [Veiledning om plan- og bygningsloven med forskrifter](#)
- [Rapporter om planlegging, geodata, by- og stedsutvikling](#)
- [Rundskriv om plandelen av plan- og bygningsloven](#)
- [Kart og eiendomsdata på regjeringen.no](#)
- [By- og stedsutvikling på regjeringen.no](#)
- [Arealprofiler for kommunene](#)

Plannytt gis ut av planavdelingen
i Kommunal- og distriktsdepartementet
[Abonner på Plannytt](#)
[Tidligere utgaver av Plannytt](#)
E-post: planredaksjonen@kdd.dep.no

